

Remissvar över Ds 2026:6 av promemorian En översyn av det konsulära regelverket

Sammanfattning

Ambassaden Washington välkomnar förslaget till ett tydligare och mer sammanhållet rättsligt ramverk för den konsulära verksamheten. Detta genom att centrala delar av den konsulära verksamheten regleras tydligare i lag och förordning stärks förutsebarheten och rättssäkerheten i handläggningen.

Ambassaden ser också positivt på förtydligandena avseende återbetalningsskyldighet för konsulärt ekonomiskt bistånd samt möjligheten att vid bedömningen beakta om en person har rest till eller valt att stanna kvar i ett område som omfattas av UD:s reseavrådan.

Samtidigt konstaterar ambassaden att de föreslagna bestämmelserna även fortsättningsvis lämnar ett betydande utrymme för individuella bedömningar, särskilt när det gäller frågor om hemvist, laglig bosättning och anknytning till Sverige. För att säkerställa en enhetlig tillämpning finns därför behov av ytterligare vägledning och tydliga former för informationsutbyte mellan berörda myndigheter.

Bedömningen av hemvist, laglig bosättning och anknytning till Sverige

Ambassaden noterar att promemorian tydliggör personkretsen för konsulärt stöd och ekonomiskt bistånd. Samtidigt kvarstår ett betydande inslag av bedömningar från fall till fall avseende vem som omfattas av regelverket.

Utifrån erfarenheterna i USA kan sådana bedömningar ofta vara komplexa. Ambassaden har under de senaste åren återkommande kommit i kontakt med personer som uppger sig ha eller ha haft uppehållstillstånd i Sverige men som saknar identitetshandlingar och laglig rätt att vistas i USA. I flera fall har personerna vistats i USA under flera år innan ambassaden kontaktas.

Mot denna bakgrund bedömer ambassaden att utlandsmyndigheterna framöver i ökad utsträckning kan komma att behöva utreda frågor om identitet, hemvist, laglig bosättning och anknytning till Sverige. Dessa bedömningar kan få direkt betydelse för rätten till konsulärt stöd och konsulärt ekonomiskt bistånd.

De föreslagna bestämmelserna aktualiserar även behovet av ett väl fungerande informationsutbyte mellan migrationsverket, utrikesdepartementet och utlandsmyndigheterna.

Ambassaden vill särskilt uppmärksamma situationer där en person får sitt uppehållstillstånd återkallat samtidigt som personen fortfarande har en giltig skyddsstatus eller annan rättslig anknytning till Sverige. Det är inte självklart hur sådana situationer ska bedömas vid prövningen av hemvist och laglig bosättning, och ytterligare vägledning vore därför värdefull.

Den konsulära verksamheten har i dag inte tillgång till Migrationsverkets ärendehanteringssystem och saknar därmed möjlighet att självständigt verifiera flera av de uppgifter som kan vara avgörande för bedömningen av hemvist, laglig bosättning och anknytning till Sverige. Ambassaden ser därför ett behov av tydliga rutiner för informationsutbyte mellan berörda myndigheter.

Behov av fortsatt vägledning

För att säkerställa en enhetlig och rättssäker tillämpning av det föreslagna regelverket anser ambassaden att det finns behov av kompletterande vägledning, särskilt avseende:

- bedömningen av hemvist och laglig bosättning,
- betydelsen av återkallade uppehållstillstånd,
- hanteringen av personer som fortfarande har giltig skyddsstatus,

- informationsutbytet mellan migrationsverket och utlandsmyndigheterna.

Det är i nuläget svårt att bedöma de fulla resursmässiga konsekvenserna av förslagen. De ökade krav på utredning, dokumentation och informationsinhämtning som kan följa av den föreslagna regleringen kan dock komma att påverka handläggningen vid utlandsmyndigheterna. Det kan därför finnas anledning att följa konsekvenserna för verksamheten efter ett eventuellt ikraftträdande.